

Česká školní inspekce

Jihočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Kaplice, Fantova 446

Adresa: Fantova 446, 382 41 Kaplice

Identifikátor školy: 600 059 090

Termín konání inspekce: 1. – 5. březen 2004

Čj.:	07-1119/04-2039
Signatura:	kg2cx103

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v základní škole
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v základní škole
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v základní škole
- ❖ dále proběhla tematická inspekce „Výuka německého jazyka na základních a středních školách“

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Kaplice, Fantova 446 je plně organizovaná škola. Další součástí nemá, školní jídelna v areálu školy je samostatný právní subjekt, do školní družiny chodí žáci do sousedící ZŠ Školní. V letošním roce má škola 21 tříd, které navštěvuje celkem 503 žáků. Zřizovatelem školy je Město Kaplice, Náměstí 70. Inspekční činnost proběhla v celé základní škole.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

V základní škole působí celkem 27 pedagogických pracovníků. Hospitační činnost proběhla u 25 z nich, dva vyučující byli v průběhu inspekce nepřítomni. Všichni vyučující, včetně výchovného poradce, splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené příslušnou vyhláškou. Některé hodiny sledovaných předmětů učí učitelé s aprobační pro jiný předmět.

Organizace činnosti a provozu školy je dána organizačním řádem. Všichni pracovníci mají stanoveny své povinnosti a kompetence. Informační systém je standardní, vychází z ročního plánu práce. Potřebné informace získávají vyučující z nástěnky ve sborovně a osobním kontaktem. Organizační porady jsou pořádány dle potřeby. Náplň činnosti metodického sdružení na 1. stupni ZŠ a předmětových komisí na 2. stupni ZŠ je neformální, je ponechána na zvážení jednotlivých orgánů.

Kontrolní a hospitační činnost vedení školy je rozvržena v ročním plánu do jednotlivých měsíců se stanovením jejího zaměření. Plán je průběžně plněn, poznatky z této činnosti jsou projednávány s jednotlivými vyučujícími.

Většina pracovníků školy se dále dle svého zájmu průběžně vzdělává v oblasti své specializace. Škola má rovněž akreditaci pro pořádání školení v oblasti počítačové techniky, kterého se účastní širší veřejnost. Z dalších prostor školy je veřejností pro sportovní aktivity využívána pouze tělocvična.

Tato oblast je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola je klasická pavilonová budova, asi 40 let stará, která se průběžně udržuje a opravuje. Kapacitně je v současné době (i po přechodu některých tříd ze zrušené ZŠ Omlenická) dostačující, řada předmětů má své odborné učebny, pouze učebny dějepisu a hudební výchovy slouží zároveň jako kmenové třídy. Zřízena je i učebna výpočetní techniky. Pro výuku tělesné výchovy slouží jedna prostorná tělocvična, atletické disciplíny pak probíhají na stadionu sousední školy. Ve třídách byl většinou starší a udržovaný žákovský nábytek.

Žáci používají učebnice schválené MŠMT ČR. Prostředí tříd se od poslední inspekce zlepšilo, většina učeben je velmi pěkně esteticky upravena, nechybějí nástěnné pomůcky k předmětům, výtvarné práce žáků, mapy, popř. příruční knihovničky. Tvoří příjemné prostředí pro práci a pobyt žáků a poskytují jim vhodné psychohygienické podmínky. Didaktická technika je umístěna jen v některých z nich, do ostatních tříd je ji třeba přinášet. Pro přípravu výuky slouží vyučujícím dobré vybavení kabinetů jednotlivých předmětů, možnost kopírování, vlastní materiály a pomůcky.

Žákovská knihovna slouží potřebám výuky v omezené míře. Je umístěna v samostatné místnosti, kde si mohou žáci knihy vypůjčit, ale nelze ji pro nedostatek místa využívat pro výuku nebo jako informační centrum. Knižní fond je převážně starší a ne příliš početný (asi 1 600 svazků). Je zaměřený na obvyklou dětskou literaturu školní četby. Obměna a doplňování knihovny novými publikacemi stagnuje. Za loňský a letošní rok není evidován žádný knižní přírůstek, jako důvod jsou uváděny omezené finanční prostředky. Není zpracována žádná koncepce rozvoje v tomto směru, žáci jsou odkazováni na místní dobře vybavenou městskou knihovnu. Multimediálních nahrávek na různých nosičích včetně počítačových výukových programů má škola velmi málo, jejich evidencí a správou jsou pověřeni správci kabinetů.

Celkově je škola v potřebném rozsahu vybavena demonstračními a žákovskými pomůckami, výpočetní i audiovizuální technikou a umožňuje tak škole realizovat zvolený vzdělávací program. Materiálně technické zázemí se vedení školy snaží plánovitě dle finančních možností postupně doplňovat a obměňovat.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou celkově na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, včetně doplňků a úprav schválených MŠMT ČR pod čj. 25 018/98-22. Vyučované předměty a jejich hodinové dotace v rozvrhu školy odpovídají upraveným učebním plánům zvoleného vzdělávacího programu. Ze zápisů v třídních knihách vyplývá, že osnovy zvoleného vzdělávacího programu byly průběžně plněny.

Výuka byla v souladu s učebními dokumenty přijatého vzdělávacího programu.

Dle pokynů vedení školy mají všichni vyučující vypracované tematické plány jednotlivých předmětů. Učivo je v nich rozvrženo v souladu s osnovami. Při realizaci učebních osnov nejsou vyučující omezováni v tvůrčím přístupu, individuálním výběru a sledu probíraného učiva. Učivo vybírají zodpovědně, rozdílné schopnosti žáků jsou většinou zohledněny pomocí diferencovaných nároků a individuálního přístupu k hodnocení dosažených výsledků. Vedení školy průběžně kontroluje plnění učebních osnov.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Sledované předměty byly v rozvrhu vhodně zařazeny. Řád školy je doplněn řádem odborných učeben. Jejich ustanovení jsou dodržována. Žáci jsou s řádem školy a odborných učeben prokazatelně seznamováni. V provozním řádech jsou jasně stanoveny povinnosti žáků i vyučujících. Rozvrh hodin vychází z reálných možností školy, převážně respektuje i psychohygienická hlediska.

Organizace výchovně vzdělávací činnosti je funkční.

Výchovný poradce vykonává funkci od r. 1993, absolvoval kvalifikační studium. Svou činnost vykonává v obvyklém rozsahu vymezeném příslušnými právními a interními předpisy. Zaměřuje se především na profesionální orientaci žáků a na koordinaci péče o žáky se specifickými poruchami učení. Třídním učitelům a ostatním vyučujícím poskytuje potřebné informace z těchto oblastí, vede dokumentaci výchovného poradenství, spolupracuje s drogovým preventistou školy. Zajišťuje potřebné kontakty v oblasti výchovného poradenství s dalšími subjekty – rodiči, úřadem práce a pedagogicko-psychologickou poradnou.

Škola eviduje na 1. i 2. stupni žáky s diagnostikovanými specifickými poruchami učení, žádný žák není integrován. Systematická péče o ně má těžiště na 1. stupni. Na 2. stupni je k nim přistupováno individuálně, jsou prokazatelně zohledňováni zejména v jazycích v míře přímo úměrné znalostem problematiky a iniciativě jednotlivých vyučujících.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni v českém jazyce, matematice a prvouce

Hospitace proběhly ve všech ročnících, celkem bylo navštíveno 13 vyučovacích hodin. Při vedení výchovně-vzdělávacího procesu se kladně projevila požadovaná odborná a pedagogická způsobilost vyučujících. Plánování učiva s jeho kontinuální návazností se odvíjí od přijatého vzdělávacího programu. Zápisy v třídních knihách dokládají průběžné naplňování učebních osnov, v jedné třídě 5. ročníku chybějí záznamy o naplňování dílčí složky českého jazyka tj. psaní.

Prostředí tříd je pro žáky velmi podnětné. Při výuce bylo zpravidla využito názorných pomůcek včetně těch, které souvisejí s praktickým životem, dále moderních encyklopedií, manipulačních atlasů apod.

Výuka byla ze strany vyučujících velmi dobře připravena. Učivo bylo žákům předáváno v logických souvislostech a v návaznosti na učivo předcházející. Při vedení výuky se projevila znalost klíčových kompetencí, kterými by měli žáci disponovat, v některých hodinách příkladně.

Vyučovací jednotky byly vhodně členěny, zpravidla začínaly podnětnou motivací, střídaly se v nich zajímavé formy práce, výuka byla ukončena závěrečným shrnutím a zhodnocením. Psychohygienu výuky pozitivně ovlivňovalo střídání činností, učitelky převážně aktuálně reagovaly na momentální únavu žáků, v závislosti na ní měnily rytmus výuky a zařazovaly relaxační prvky.

V hodinách matematiky a prvouky byli žáci vedeni k pracovní aktivitě nastolením problémových otázek, hledáním logických souvislostí, vyhledáváním informací z jiných zdrojů a propojováním vědomostí s praktickým životem. Žáci měli možnost pozorovat, srovnávat, čerpat z vlastních zkušeností, vyzkoušet si modelové situace. Funkčně se uplatnily kooperativní techniky učení. Výuku propojovala interaktivní komunikace. V souladu s učebními osnovami se hodiny prvouky vyznačovaly činnostním pojetím vyučování. Výukové cíle jasně směřovaly ke zdravému životnímu stylu a k upevňování pozitivního vztahu k životnímu prostředí.

Výuka českého jazyka je koncepční, v souladu s požadavky osnov nejsou v jednotlivých hodinách ostré hranice mezi složkami předmětu. Aktuální výukové cíle vycházely z úrovní žakovských skupin a zohledňovaly také pořadí vyučovacích hodin v průběhu dne.

Výuka byla dobře promyšlena. Jednotlivé činnosti na sebe funkčně navazovaly. Významným kladem byla skutečnost, že se vyučujícím dařilo zprostředkovat žákům výuku mluvnického učiva příjemnou, věku žáků přiměřenou formou. Hodiny byly zpestřeny didaktickými hrami. Žáci prokazovali velmi dobré čtenářské dovednosti.

Optimálně pojatá byla výuka ve všech sledovaných hodinách v 1. a 2. ročníku, kde učitelky aktivizovaly žáky využitím různorodých činností. Svými požadavky vycházely vstříc žákům nadaným i těm kteří vyžadují individuální péči. Dostatečná pozornost byla věnována motivaci, zapojování více smyslů vnímání, vytváření a upevňování základních pracovních návyků a vysvětlení požadovaných nově zařazených činností. Nácvik čtenářských dovedností s využitím genetické metody je vysoce efektivní, žáci se již stávají aktivními čtenáři a rádi s textem pracují.

Vyučujícím se dařilo v přirozených podmínkách pracovat se žáky, kteří potřebují individuální pomoc. Velmi dobře pracovaly se žáky vietnamské národnosti, plnění úkolů vždy předcházelo vysvětlení, podle potřeby i zpětná vazba o pochopení méně známých slov. V době po vyučování pokračuje individuální péče.

Učitelky žáky průběžně pozitivně motivovaly a vedly je ke splnění úkolů, následně pak ke kontrole dokončené práce. Dodávaly jim nezbytnou sebedůvěru, bezprostředně je informovaly o úspěšnosti. Oceňovaly aktivitu, píli a ochotu.

Při výuce byl vytvořen dostatečný prostor pro rozvíjení komunikačních dovedností. Žáci v běžném mluveném projevu bez obtíží formulovali své myšlenky a srozumitelně a souvisle se vyjadřovali. V notýscích a žakovských knížkách jsou celkem rovnoměrně zastoupeny známky z jednotlivých předmětů, v některých třídách však v českém jazyce převažuje klasifikace z mluvnického učiva na úkor hodnocení komunikačních a čtenářských dovedností. Výrazným rysem ve třídách 1. a 2. ročníku je zřejmá orientace na pozitivně motivační funkci hodnocení.

Vyučující se vyjadřovaly spisovně a dbaly na kulturu mluveného projevu žáků. Po vzoru učitelek také žáci dodržovali pravidla vstřícné komunikace. Výuka probíhala v příjemné pracovní atmosféře.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou hodnoceny jako velmi dobré, v 1. a 2. ročníku jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk a dějepis

Hospitace proběhly ve všech ročnících 2. stupně. Týdenní hodinová dotace obou předmětů je v souladu s učebními plány vzdělávacího programu. V 9. ročníku je navíc zařazena pátá hodina českého jazyka, která dává vyučujícím prostor a je také využívána pro závěrečné procvičování a systemizaci učiva v souvislosti s přijímacími zkouškami na střední školy. Dějepis má ve všech ročnících optimální dvouhodinovou dotaci. Vyučující spolupracují v rámci předmětové komise, spíše však neformálními kontakty. Pro jednotlivé ročníky vypracovaly tematické plány, které odpovídají osnovám. Jen některé učitelky si je dále upravují pro konkrétní třídy a pracují s nimi. Literární učivo je vymezeno pouze tematicky podle používaných učebnic. Témata probíraná v hospitovaných hodinách českého jazyka byla často v časovém skluzu oproti naplánovanému učivu. Podle zápisů v třídních knihách vyučující zpravidla zachovávají odpovídající poměrné zastoupení složek českého jazyka. Je určen počet diktátů a slohových prací, stanoveny zásady práce se žáky se specifickými poruchami učení. Péči o tyto žáky koordinují třídní učitelé. Velmi dobře a konkrétně je

rozplánována výuka dějepisu, s výjimkou 9. ročníku, ve kterém je ponecháno málo časového prostoru pro poslední tematický celek. Bezprostřední příprava vyučujících na hodiny byla zodpovědná, v českém jazyce však často zaměřená především na obsah učiva, méně na motivační metody práce a efektivní organizaci hodiny. Jen v malé míře se objevilo funkční spojování složek českého jazyka, uplatňování mezipředmětových vztahů se objevilo více ve výuce dějepisu.

Předměty vyučuje šest kvalifikovaných učitelek s odpovídajícími aprobacemi, jen v jednom případě je dějepis vyučován učitelkou s aprobačí pro jiný předmět. Tato skutečnost se neprojevila negativně, naopak výuka byla vedena velmi erudovaně. V obou předmětech učitelky postupovaly odborně a věcně správně.

Výuka českého jazyka a dějepisu probíhá v kmenových třídách, které jsou pěkně upravené, vybavené množstvím nástěnných pomůcek a tvoří podnětné pracovní prostředí. Vyučující si do některých hodin další potřebné pomůcky přinášely, v některých pracovaly jen s učebnicí. Žáci měli k dispozici jazykové příručky, kopírované pracovní listy, dějepisné mapy a atlasy a různé doplňující materiály. Možnosti využití donesených publikací a materiálů však byly omezeny převažující frontální formou výuky. Didaktická technika byla běžně využívána v hodinách dějepisu.

Sledované hodiny byly zpravidla dobře organizačně připraveny. Jejich struktura byla většinou časově vyvážená, byly střídány činnosti založené na ústním a písemném projevu. Vyučující obou předmětů přistupovaly zodpovědně k zajištění výsledků učení, dbaly na procvičování učiva, většinou postupovaly systematicky a s důsledností. Více se však zaměřovaly na samotný obsah učiva než na činnosti podporující aktivní učení žáků. Navštívené hodiny měly rozdílnou metodickou úroveň. Řada hodin byla vedena tradiční frontální formou s dominující rolí a projevem vyučující. Některé hodiny nesly prvky osobnostní a sociální výchovy a učitelky zařazovaly činnosti podporující rozvoj kompetencí žáků. Hodiny dějepisu byly metodicky pestré, založené zejména na názornosti a na motivačních činnostech odpovídajících věku žáků. Vyučující zohledňovaly potřebu vlastní aktivity žáků, podporovaly práci s různými zdroji informací a rozvíjely schopnosti žáků vyvodit nebo aplikovat učivo.

Motivace žáků vycházela v obou předmětech především z probíraného tématu, které se vyučující snažily doplňovat zajímavostmi, aktualizací, vysvětlením praktického využití učiva. Učitelky někdy zapomínaly na didaktickou důležitost úvodních a závěrečných částí hodin. Při průběžném slovním hodnocení žáků respektovaly individuální schopnosti žáků. Jen v malé míře se objevily prvky vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků.

Vystupování vyučujících bylo vstřícné a převážně vlídné, vzájemná komunikace s žáky probíhala s oboustrannou důvěrou. Prostor pro aktivní uplatnění žáků a jejich komunikaci byl však vytvořen pouze v některých hodinách.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou v českém jazyce celkově hodnoceny jako dobré, v dějepisu jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce

Anglický jazyk je vyučován ve 4. – 7. ročníku. Hospitace proběhly ve všech ročnících. Předmět vyučují dvě učitelky, jedna s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku jiných předmětů (v oblasti výuky anglického jazyka se průběžně vzdělává) a jedna vyučující s odborností pro výuku angličtiny. Chybějící odbornost se pouze ojediněle projevila v drobných jazykových nedostacích.

V časově tematických plánech je učivo v zásadě rozvrženo v souladu s požadavky osnov. Výuka v současné době probíhá podle čtyř různých učebnic. Všechny mají schvalovací doložku MŠMT ČR, problematická je však jejich návaznost, neboť nejsou ani od stejného

vydavatele. Vyučující mají k dispozici jednu jazykovou učebnu, která je vcelku velmi dobře vybavena základní didaktickou technikou a pomůckami pro výuku angličtiny.

Hospitované hodiny u vyučující s aprobační pro výuku jiných předmětů byly v převážné míře vedeny v angličtině. V úvodní části byla vhodně zařazována rozmluvená žáků na běžná témata. Učitelka se snažila zařazovat pestré a nejednotvárné formy a metody, žáci pracovali ve skupinách i dvojicích. Slovní zásoba i gramatika byly procvičovány v reálných situacích. Žáci byli k práci vhodně motivováni, vzájemná komunikace pobíhala na partnerské úrovni, hodnocení výkonů žáků bylo pozitivní.

Aprobovaná vyučující používala pro vedení hodin ve značné míře češtinu i v případech, kdy to nebylo nutné. Po věcné a odborné stránce byly hodiny velmi dobře vedeny. Měly obdobnou stavbu, po seznámení s programem hodiny následovalo procvičování již dříve probrané látky, případně výklad nové. V převážné míře byl využíván frontální způsob práce, který žáky neaktivizoval, neumožňoval ani jejich rovnoměrné zapojení a z toho vyplývala i pasivita řady žáků. Motivační stránka výuka byla méně výrazná, hodnocení výkonů bylo často ironizující. V závěrech hodin nebyl využit prostor pro shrnutí a procvičení probírané látky.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce byly celkově hodnoceny jako dobré.

Německý jazyk (1. a 2. stupeň)

Pro část výuky německého jazyka slouží velmi dobře vybavená a pro počty žáků v jednotlivých skupinách plně postačující odborná učebna německého jazyka. K dispozici jsou tabule s barevnými křídami, magnetická tabule a počítač, mapy Německa, Rakouska a států Evropy, značný počet nástěnných mluvnických tabulí, televizor s videem, magnetofon s nahrávkami, slovníky, časopisy, nástěnné tabule pro rozvíjení slovní zásoby, vlastní didaktické pomůcky (hračky, kopírované materiály, obrázky atd.). Některé hodiny probíhají v kmenových třídách, ve kterých téměř žádné pomůcky pro výuku nejsou. Žáci ve 4. - 7. ročníku používají učebnice řady Heute haben wir Deutsch, v 8. a 9. ročníku jsou ještě používány starší učebnice řady Němčina. Žáci z připojené školy nadále používají učebnice Wer, wie, was, se kterými pracovali v nižších ročnících.

Hospitovaná výuka byla zaměřena zejména na rozvoj mluvních dovedností. V některých hodinách byl mateřský jazyk používán žáky i učitelkami i v situacích, které to přímo nevyžadovaly. V úvodu hodin byly obvykle zařazovány rozhovory žáků s učitelkami většinou formou otázka učitelky – odpověď žáka, někdy byla využita názorná schémata na tabuli. V průběhu hodin bylo podle potřeby zařazováno opakování a upevňování již dříve probírané mluvnice, slovíček a proveden výklad nové látky. Slovíčka i mluvnické jevy byly procvičovány převážně v souvislostech (ve větách), pro názornost byly často využity barevné křídly. Standardně byly zařazovány magnetofonové nahrávky, často využito video. Při práci s ním byl poslouchaný text několikrát opakován a poté přeložen a procvičen se žáky. Někdy byla využita i deklamace. V závěru hodin bylo učivo procvičeno a shrnuto, téměř vždy byla zadána domácí příprava. V některých hodinách chyběly samostatné delší ústní projevy žáků (samostatné rozhovory, vyprávění, popisy).

Kladem všech hodin byl klidný a vlídný přístup učitelek k žákům, pozitivně motivační hodnocení jejich práce a využívání pochval a povzbuzení.

Písemné projevy žáků (někdy s výjimkou slovníčků) byly pravidelně kontrolovány, často i hodnoceny. Počet známek v žakovských knížkách byl dostatečný, v některých skupinách značně vysoký. Spektrum známek bylo dostatečně pestré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyce měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu hudební výchova na 1. a 2. stupni

Část výuky hudební výchovy probíhá v poloodborné učebně, ve které jsou k dispozici piano, přehrávací zařízení, obrázky hudebních skladatelů, zpěvníky a didaktické pomůcky. Část hodin (na 1. stupni) probíhá ve kmenových učebnách.

V úvodu některých hodin byla zařazena průpravná dechová, intonační, hlasová či rytmická cvičení, v některých hodinách chyběla. Málo bylo zdůrazňováno dodržování hygienických zpěvních návyků (držení těla žáků při zpěvu, otevírání úst, dýchání). Ve většině hodin byl důraz položen na zpěvní činnosti, prováděné většinou s pomocí doprovodného nástroje (pianina). Jeho postavení u zdi ovšem neumožňuje stálou průběžnou kontrolu činnosti všech žáků v hodině. Teoretické učivo bylo zařazováno v míře odpovídající věku a schopnostem žáků. Při jeho výkladu byla pro názornost často využita tabule s barevnými křídami. Žáci vyšších ročníků prokazovali velmi dobré znalosti dějin hudby.

Počet známek v žákovských knížkách odpovídal postavení předmětu v učebním plánu.

Vzdělávání a výchova v hudební výchově měly celkově velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na 2. stupni

Hospitace se uskutečnily ve všech ročnících kromě 7. ročníku. Učitelé, kteří vyučují v tomto ročníku, nebyli v době inspekce přítomni ve škole.

Učivo předmětu je pro všechny ročníky rozplánováno v tematických plánech v souladu s učebními osnovami přijatého vzdělávacího programu. Výuka byla ze strany vyučujících dobře připravena. Cíle, stanovené v jednotlivých sledovaných hodinách, byly přiměřené schopnostem a možnostem žáků.

Matematiku na 2. stupni vyučují 4 učitelé, většina má odbornou a pedagogickou způsobilost. Pouze ve dvou třídách 6. ročníku vyučuje matematiku pedagog s jinou aprobací. Tato skutečnost neměla negativní vliv na kvalitu výuky.

Výuka v hospitovaných hodinách probíhala v kmenových třídách, v některých byly umístěny nástěnné přehledy matematického učiva. Žáci používali při výuce vhodné učebnice. V některých hodinách byly účelně využity demonstrační pomůcky. Didaktická a výpočetní technika nebyla ve sledovaných hodinách využívána.

Učivo bylo vyučujícími interpretováno věcně správně a srozumitelně, v přiměřeném rozsahu, obsahu i tempu. Navazovalo na dřívější znalosti a praktické zkušenosti žáků. Vyučovací čas byl ve většině hodin efektivně využit. Vyučování probíhalo v příjemném prostředí a v příznivých osobních vztazích. Vyučující byli vstřícní a laskaví. Převažovalo klasické pojetí výuky s převládající frontální metodou. Při zadávání samostatné práce dobře fungovala zpětná vazba. Vyučující se v této době individuálně věnovaly žákům, kteří potřebovali poradit a pomoci. Samostatné úkoly byly ojedinele zadávány diferencovaně. Snahou všech učitelek bylo aktivizovat žáky v celém průběhu výuky. Ve většině sledovaných hodin se dařilo uplatňovat činnostní pojetí vyučování. Žáci byli většinou aktivní, samostatní, prokazovali znalost pracovních postupů, matematických vztahů i zběhlost v numerických výpočtech.

Společným znakem většiny sledovaných hodin bylo akceptování individuality žáků. Hodnocení jejich výkonů učitelkami v průběhu výuky bylo adresné, pozitivní a povzbuzující. V závěru všech hospitovaných hodin chybělo celkové vyhodnocení práce žáků v hodině. Vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků nebylo využíváno. Vyučující průběžně sledovaly a ověřovaly pochopení učiva. Žáci v průběhu výuky respektovali dohodnutá pravidla jednání a chování. Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla neformální, vyplývala ze vzájemné důvěry. Měli většinou dostatek prostoru pro vyjádření svého názoru a uplatnění vlastní osobnosti.

Kvalita průběhu a výsledků vzdělávání ve sledovaných hodinách byla hodnocena jako velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice

Stanovené cíle výuky respektovaly aktuální situaci ve třídách. Učivo bylo probíráno v návaznosti na předchozí témata a v souladu s osnovami. Vyučující vesměs dobře využívali mezipředmětových vztahů.

Fyziku učí 4 vyučující. Dva z nich mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku fyziky na daném stupni školy. Zbývající dva nemají aprobaci pro výuku tohoto předmětu. Tato skutečnost ovlivnila kvalitu výuky pouze částečně.

Všechny sledované hodiny fyziky byly vyučovány v odborné učebně, která je účelně vybavena pro výuku daného předmětu. Vyučující podle charakteru předmětu využívali názorné pomůcky. Účelně byly zařazovány demonstrační a v jedné hodině fyziky i frontální pokusy.

Hodiny byly dobře připravené, vyučující většinou systematicky probouzeli zájem žáků o probírané učivo a motivovali je k aktivnímu zapojení do výuky. Sledovaná výuka respektovala požadavky přijatého vzdělávacího programu. Nová látka byla ve většině hodin probírána spíše formou dialogu vyučujících se žáky. Větší část sledovaných hodin byla spojena s motivací žáků. Motivační charakter měly rovněž zařazené frontální pokusy, uváděné příklady z praxe a navázání na zkušenosti žáků. Otázky vyučujících byly zaměřovány především na pochopení vztahů, příčin a aplikaci učiva. Úroveň porozumění učivu učitelé průběžně ověřovali. V jedné ze sledovaných hodin bylo závěrečné shrnutí učiva spíše aktivitou učitele. Hodina byla jednotvárná. Málo bylo využito aktivní činnosti žáků.

Žáci byli učiteli většinou průběžně pozitivně hodnoceni. Ne vždy proběhlo celkové zhodnocení činnosti žáků v závěru hodiny. K vytvoření příjemné pracovní atmosféry významně přispěl partnerský vztah, důvěra a vzájemný respekt. Vyučující vedli žáky k samostatnému, souvislému a logicky správnému vyjadřování i k přehlednému zápisu poznámek.

Ve sledované výuce předmětu fyzika převažovala pozitivní zjištění. Průběh a výsledky vzdělávání měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech chemie, přírodopis

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících byla plně využita k přípravě výuky a jejímu zabezpečení v souladu s osnovami předmětu. K výuce chemie a přírodopisu slouží odborné učebny. Jejich vnitřní vybavení včetně zásobení kabinetů pomůckami má velmi dobrou úroveň. Materiální podpora výuky vycházela z používání učebnic, testů, nástěnných obrazů, modelů, periodické tabulky, audiovizuální techniky a demonstračních pokusů.

Vyučovací metody byly ve všech sledovaných hodinách zaměřeny na správnou orientaci žáků v teoretických i praktických složkách učiva. V průběhu výuky byly střídavě využívány metody frontálního výkladu, skupinové práce a samostatné práce žáků. Motivace byla spojována s výběrem zajímavých úkolů pro samostatnou práci žáků, slovním hodnocením, povzbuzením a oceněním aktivity. Aktivita žáků se více projevila v hodinách, kde byl výklad využíván jen v nezbytné míře jako motivační, organizační a hodnotící prostředek.

Opakování pamětných znalostí v úvodu hodin bylo většinou krátké a funkční. Neubíralo čas potřebný k práci s novým učivem, ve kterém byly obsaženy další možnosti k používání předchozích znalostí v návaznosti na nové úkoly.

Charakter činnostního učení se lépe uplatnil ve výuce s členitým výkladem, který měl učivo rozdělené do několika dílčích částí. Každá část výkladu zaměstnávala žáky současně několika různými smyslovými činnostmi (slovním popisem, pokusem, nákresem, zápisem, opakováním, problémovým úkolem, testem, porovnáním s učebnicí apod.). Tento přístup

zajistil střídavé vnímání učiva sluchem, zrakem, motorickými činnostmi (zápisy, nákresy, ukazování) nebo komunikací při práci s otázkami, úkoly a pokusy.

Pozornost žáků podporovalo časté střídání verbálního zpracování informací s neverbálními komunikativními prostředky. Při činnostním učení byl vytvářen prostor pro uplatnění biologických aspektů učení ve vztahu k asymetrickým funkcím mozku. Projevované výsledky vzdělávání byly úměrné možnostem žáků kombinovat svoje dispozice k vidění, slyšení v kooperaci s motorikou ruky.

Rozvoj elementárních schopností žáků učit se pod vedení dospělých se projevovat vhodnou komunikací žáků, schopností rozlišovat problémové situace, spojovat teoretické poznatky s jejich praktickým využitím.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v chemii, přírodopisu měly výraznou převahu pozitiv, byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu tělesná výchova (na 2. stupni ZŠ)

Učivo je rozplánováno v časově tematických plánech, které respektují požadavky osnov. Předmět učí vyučující s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí, což se pozitivně projevilo v kvalitě výuky.

Hospitované hodiny probíhaly v tělocvičně školy. Ta je vybavena veškerým potřebným základním nářadím a náčiním, sledovaná výuka byla v potřebné míře materiálně zajištěna. Zařazené činnosti byly přiměřené stupni zvládnutí pohybových dovedností žáků. Hodiny byly dobře členěny, tempo výuky odpovídalo složení žakovských skupin.

Učivo bylo voleno v souladu s osnovami předmětu. Činnosti v hlavních části hodin byly velmi dobře organizovány, k efektivnímu využití přispívala i plynulá návaznost pohybových aktivit a příprava stanovišť. Jednotlivé činnosti byly žákům dobře vysvětleny a podle potřeby i názorně předvedeny. Výukou prolínalo opakování a procvičování dříve probraného učiva.

Organizační pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné, žáci na ně pohotově a správně reagovali. Komunikace vyučujících a žáků byla většinou partnerská, hodnocení výkonů bylo motivační.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu tělesná výchova byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu praktické činnosti

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících byla plně využita k přípravě výuky a jejímu zabezpečení v souladu s osnovami předmětu.

Výuka praktických činností probíhá ve školních dílnách, v běžných třídách, na školním pozemku, nebo ve školní kuchyňce.

Plánování a řízení výuky bylo přizpůsobeno věku žáků a charakteru praktického úkolu. Seznamování žáků s nástroji na zpracování dřeva bylo výborně zajištěno názorným a zajímavým výkladem. Při vlastním zhotovování výrobku byla samostatná práce rozdělena na jednotlivé dílčí úkoly. Jejich frontální zadání se střídalo s individuálním plněním úkolu a hodnocením dosaženého výsledku. Žáci mohli pracovat vlastním tempem, byli vedeni k pečlivosti a šetrnému přístupu k přírodním materiálům. Metodický návod k práci žáků byl odborně správný a vždy byl spojen s ukázkou správného postupu. Žáci zvládali úkoly v potřebném rozsahu a kvalitě, získávali zručnost při práci s dílenským nářadím. Důležitým zdrojem formativního poznávání žáků byl osobní příklad vyučujících a jejich praktické dovednosti.

Pro výuku pěstitelských prací slouží rozsáhlý školní areál. Teoretická složka učiva byla zaměřena na rozvoj praktických znalostí žáků. Učivo o zelenině bylo propojeno s vytvářením citového vztahu k práci na zahradě. Vhodně navazovalo na zájem žáků o využití zeleniny při vaření a ve zdravé výživě. Žáci byli ukáznění, jejich komunikace měla dobrou úroveň, požadované úkoly plnili pečlivě a zodpovědně. Společným pozitivem výuky praktických činností byl výrazný kladný vztah vyučujících k výuce praktických činností, osobní praxe, zkušenost a zručnost, které vytvářely přirozenou motivační atmosféru.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v praktických činnostech měly výraznou převahu pozitiv, byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh vzdělávání a výchovy ve škole jsou v převaze hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

K hodnocení výsledků vzdělávání sledovaných předmětů využívá základní škola běžné kontrolní práce a prověrky v jednotlivých předmětech. Kromě toho vedení školy vypracovalo vlastní prověrku z matematiky. Výsledky z těchto prověrek pak slouží pro další práci v metodických orgánech.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Zřizovací listina Základní školy Kaplice, Fantova 446 vydaná Městem Kaplice dne 4. 1. 2002 pod čj. 27 je v souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydaným Školským úřadem Český Krumlov dne 1. 1. 1997 pod čj. 2/97.

Byla provedena tematická inspekce „Výuka německého jazyka v základních a středních školách“. V průběhu hospitační činnosti bylo konstatováno velmi dobré personální a materiálně technické zajištění průběhu výuky. Vzhledem k tomu, že škola pracuje v příhraniční oblasti, nebyl dosud zjištěn úbytek zájmu žáků a jejich rodičů o výuku německého jazyka jako prvního cizího jazyka.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Základní školy Kaplice, Fantova 446 vydaná Městem Kaplice dne 4. 1. 2002 pod čj. 27
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané Školským úřadem Český Krumlov dne 1. 1. 1997 pod čj. 2/97
3. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy tříd ve školním roce 2003/2004
4. Osobní spisy pedagogických pracovníků
5. Osobní dokumentace žáků s postižením
6. Rozvrhy hodin a vnitřní řád školy ve školním roce 2003/2004
7. Záznamy z pedagogických rad
8. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003
9. Organizační řád Základní školy Fantova
10. Tematické plány sledovaných předmětů
11. Dokumentace vedení školy (Kontrolní systém ZŠ Fantova, Koncepce ZŠ Fantova 2003/2004, Rozdělení pravomoci a zodpovědnosti, Osobní plán ředitele ve školním roce 2003/2004, Roční plán ZŠ Fantova 2003/2004)

ZÁVĚR

Škola plní zvolený vzdělávací program. Výchovně-vzdělávací proces zajišťují učitelé s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí. Řízení školy dobře funguje jako celek. Vedení školy umožňuje pedagogickým pracovníkům další vzdělávání a podporuje jejich profesní i osobnostní růst.

Prostorové a materiálně-technické podmínky školy vytvářejí dobré zázemí pro realizaci vzdělávacího programu.

Vedená povinná dokumentace školy umožňuje sledovat průběh a výsledky vzdělávání a výchovy. Výuka probíhá v souladu se schválenými učebními dokumenty. Ve sledovaných předmětech převažují pozitivní zjištění. Většinou se daří v souladu s požadavky osnov vzdělávacího programu naplňovat činnostní pojetí vyučování.

Škola plní velmi dobře svoji úlohu ve vzdělávací a výchovné oblasti.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Miroslav Doležal
Členové týmu	PhDr. Jana Bartošová
	Mgr. Jana Dostálová
	Mgr. Věra Drsová
	Mgr. Antonín Dvořák
	Miloš Vogeltanz

Další zaměstnanci ČŠI Ing. Josef Fousek, Marie Jozová

V Českých Budějovicích dne 30. března 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. 4. 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Pavel F. Bíca

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI Dukelská 23, P. O. Box 36, 370 21 České Budějovice. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství		
Zřizovatel: Město Kaplice, Náměstí 70, 382 41 Kaplice	19. 4. 2004	07-119/04-2039

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.